

Ostrovky korálů a mořských hub

ZLARIN A KRAPANJ, MÍSTA JADRANSKÝCH TRADIC

Dávná řemesla, která dodnes přežívají, spojují dva ostrůvky v blízkosti města Šibenik. Ač to zavání exotikou, tady v Chorvatsku se dozvíte o lovu korálů a mořských hub.

Krapanj: potápěči-houbaři

Ploché ostrůvek Krapanj leží kousek od pevniny. Nejmenší z šibenického souostroví (0,36 km²) a nejnižší položený ze všech chorvatských ostrovů – vyčnívá jen 1,5 m nad hladinu. Přesto mu jeho obyvatelé zajistili slávu. V 18. století se totiž vedle rybolovu začali věnovat potápění za mořskými houbami.

Podle legendy je této dovednosti naučil kolem roku 1704 mnich Antun z Kréty. O houby byl zájem, vyvážely se do Benátek. V raných dobách se „sklízely“ v mělčích vodách harpunou přímo z lodi: až do hloubky 15 m! Jak ale houby na mělčinách ubývaly, musel se vymyslet nový způsob. Rakousko-uherské úřady v Terstu toto řemeslo podporovaly, a tak roku 1893 dorazil na Krapanj první potápěcí přístroj.

Harpunáři s potápěči se samozřejmě okamžitě rozhádali, stejně jako se často neshodli, kdo kde bude lovit. Rok 1912 znamenal vrchol: z Krapanje putovalo 400 tisíc hub do Itálie, Francie a Německa. Ještě do 50. let pracovalo na ostrově až dvacet potápěčských part o sedmi osmi mužích. V roce 1968 se za houbami potápělo pouhých jedenáct lidí! A přesto třisetleté řemeslo nezmizelo. „Dnes pracuje v Krapanji pět týmů a další tři v blízké Brodarici a Zaboricu. Dvě tři skupiny se potápí ještě jinde na Jadranu: naloví 200 až 300 kilo, potápěči z Krapanje sklízí 3000 – 5000 kilo hub za rok!“ tvrdí Grgo Milutin, který se „houbaření“ věnuje od 80. let.

FOTO: JAN DRAŽAN

Červený korál z Jadranu znali již v antickém světě.

S bratrem začali jako první používat lehkou výzbroj, takže přestali vypadat jako potápěči z verneovek.

O tradici se více dozvíte v malém muzeu, kde i ty nejlepší mořské houby koupíte. Výlet na Krapanj zabere pár hodin, projděte si úzké uličky a sedněte do rybářské hospůdky. Třeba natrefíte na houbaře.

Zlarin: lovci rudých korálů

Říkalo se mu různě: zlatý, zelený i korálový ostrov. Poslední přízvisko bylo nejtrefnější. Ostrov Zlarin (8,19 km²) proslul jako místo potápěčů za korály. Na jediném místě Jadranu zde korálový průmysl přežil, byť v pozmeněné podobě.

Již roku 1412 se o Zlarinských psalo jako o slavných potápěčích za korály. Toto řemeslo zajistilo ostrůvku prosperitu až do 20. století, kdy se korály

začaly nahrazovat umělotinami a vozit levně odjinud. Jako „rudé zlato Středozemí“ znali červený korál (*Corallium rubrum*) staří Egypťané, Řekové i Římané. Vyrobily se z něj cenné klenoty. Za benátských časů používali Zlarinští na lov korálů až 16 lodí. Když se vydávali na moře, shromáždil se ostrov na procesí, které končilo požehnáním lodím. Na moře se vydali v noci, aby je Benátčané nespátřili. Ti považovali podmořské bohatství za své bohatství a zatajení úlovku znamenalo voucher na galeje. Surové korály Zlarinští prodávali až v Neapoli a na Sicílii. Od roku 1868 se z lovu korálů nemusely platit daně, ale dalmátské řemeslo mělo zenit za sebou. Neopracované korály se špatně prodávaly a lidé, kteří by

jej brousili a zdobili, bylo pomálu. Pokusy oživit lov korálů přišly zkraje 20. století, kdy vzniklo pár družstev a dílen na řezání korálů a zdobení. Úspěšnější pokus

Informace

Ostrůvek Krapanj leží kousek od Šibeniku, jen 400 m od pevniny naproti obci Brodarica (5 km od Šibeniku) přes mořský kanál. Trajekt spojuje ostrov a Brodaricu denně, poměrně často. Na Krapanji se můžete ubytovat v novém čtyřhvězdičkovém hotelu Spongiola s krásnou pláží. U hotelu funguje potápěčské centrum. www.spongiola.com

Ostrov Zlarin leží něco přes 2 km od pevniny. Trajekt ho spojuje s pevninskými městy Šibenik a Vodice zhruba 10x denně. Na Zlarin nesmí auta.

• Stylovou dopravu na oba ostrovy vám zajistí vodní taxík (Zorran, tel.: +385 98 668 500).

FOTO: PETER DYRYNDA

následoval po druhé světové válce. Jenže bitva s umělými materiály byla prohraná. Dnes jsou korály chráněné, ilegální potápěčské výpravy je však plundrují a pašují ze země.

Starobylými kamennými uličkami městečka Zlarin dojdete k muzeu korálů a dvěma obchůdkům s dílnou. Korály se sem dnes dovážejí, ale třídí, brousí a mění na klenoty podle tradičních metod. Místní budou rádi, když si něco koupíte, mořští živočichové by byli radši, pokud jejich méně šťastné druhy – byť z jiných moří – necháte ve vitrinách. ■

JAN DRAŽAN
jan.drazan@economia.cz